

Geweld tegen politie

Resultaten van onze
bevraging 2020

Inleiding (1/2)

VSOA Politie stelde in de herfst 2010 het document "Protocol tegen het geweld waarvan politieambtenaren slachtoffer zijn" op. Dit voorstel/protocol heeft sporen achtergelaten binnen de politionele sector. VSOA Politie is actief bezig in het kader van dit fenomeen door middel van verschillende initiatieven, waarvan enkele niemand onverschillig hebben gelaten. Dit fenomeen wordt helaas vaak genegeerd en geminimaliseerd. Dit niettegenstaande het de personeelsleden en het beroep van politieambtenaar serieus treft. Bovendien kost dit fenomeen de gemeenschap veel geld.

Bij nazicht tussen de periodebleek dat dit thema nooit het onderwerp is geweest van een doorgedreven sociologische studie. We hebben dan ook snel begrepen dat "er iets moest gebeuren". N.a.v. van een aantal concrete feiten hebben we samen met de andere sociale partners een strategie bepaald d.m.v. een stakingsaanzegging en een nationale manifestatie, met het doel om beweging te krijgen in het dossier. Deze acties hebben de ministers van Binnenlandse Zaken (Milquet) en Justitie (Turtelboom) er toe aangezet

initiatieven te nemen. Mevr. Milquet heeft vier gezamenlijke werkgroepen opgericht; de tweede kreeg de opdracht om het fenomeen te bestuderen ("wat flik je me nu"). Op niveau Justitie werd er eveneens een werkgroep opgericht.

Echter, de paritaire samenstelling was niet naar de zin van de magistratuur. Resultaat: op dat moment heeft er in die samenstelling slechts één vergadering plaatsgevonden (in tussentijd werd dit probleem en de contacten serieus verbeterd).

Sindsdien hebben de opeenvolgende voogdijministers de aanbevelingen van de verschillende werkgroepen heel traag/te traag, en soms onvolledig (waardoor belangrijke zaken over het hoofd worden gezien) toegepast.

Samen met de recente cijfers – zowel de geactualiseerde officieel geregistreerde feiten, alsook een actuele digitale bevraging bij de collega's, hebben we een grootschalige sensibiliseringscampagne opgezet.

Inleiding (2/2)

Deze campagne wordt mede ondersteund door een aantal bekende Vlamingen en Franstaligen, uit de cultuur en sportsector.

Ook laten we een aantal slachtoffers aan het woord, die ons hun verhaal en ervaringen vertellen over de feiten, alsook over de nazorg en bijstand.

Deze campagne heeft tot doel om zowel de bevolking, politiek, alsook de collega's te sensibiliseren. Bovendien wensen we de politieke overheden te overtuigen, om allereerst het fenomeen te erkennen, alsook de nodige maatregelen te nemen om het geweld tegen de politie in te dijken en de daders werkelijk te bestraffen.

De campagne bestaat uit drie onderdelen: cijfers, steungetuigenissen en getuigenissen van slachtoffers. Deze zullen in de loop van de komende weken op de sociale media Facebook®, Twitter®, Instagram® worden verspreid.

Wij zijn ervan overtuigd dat de steun en getuigenissen van collega's–slachtoffers als zowel de bekende personaliteiten, heel veel mensen zullen raken en de ogen zullen openen.

Vincent Gilles en Vincent Houssin
Nationaal voorzitter en nationaal ondervoorzitter

Waarom doen we dit?

- **2010:** publicatie van het “protocol tegen het geweld waarvan politieambtenaren slachtoffer zijn” uitgaande van het VSOA Politie
- **Sept 2012:** betoging met 4.000 deelnemers
- **Jan 2013:** start van de 4 werkgroepen opgericht door Milquet en Turtelboom
- veel te trage vooruitgang
- **2018:** start van een betere registratie (maar nog niet volledig) - geweld neemt toe - nieuw fenomeen: *"police bashing"*
- **2020:** omzendbrief COL 10/2017 - wordt niet (correct) toegepast

Doelstellingen

01

Update van de cijfers
m.b.t. de vragen gesteld
in 2013

02

Steun van een
meerderheid van de
bevolking door quotes
van bekende personen

03

De werkelijke gevolgen
van het geweld aantonen
in zijn verschillende
vormen door middel van
getuigenissen van
slachtoffers

4.000

collega's hebben onze bevraging beantwoord

66 %

van de respondenten verklaart slachtoffer te zijn geweest van onterechte klachten tijdens het uitoefenen van hun functie

38,8 %

van de respondenten verklaart in de laatste twaalf maanden slachtoffer geweest te zijn van fysiek geweld

Resultaten van onze enquête

Profiel van het slachtoffer:

- inspecteur tussen 25 en 35 jaar
- meestal van de dienst interventie (1ste lijndienst)
- slachtoffer van verbaal geweld en/of van bedreigingen/intimidaties tijdens de dienst tussen 12 en 24 uur
- slachtoffer van fysiek geweld tussen middernacht en 06.00 uur

Profiel van de dader:

- mannelijk
- tussen 19 en 30 jaar
- onder invloed van alcohol en/of drugs
- mogelijks met psychologische/ of psychiatrische problemen
- in 25% van de gevallen gebruik van een wapen

67,1 %

van de respondenten verklaart dat er **geen aanvankelijk proces-verbaal** voor verbaal geweld en/of bedreigingen werd opgemaakt

75,3 %

van de respondenten verklaart tijdens de laatste 12 maanden dagelijks/wekelijks met verbale agressie en met minstens 2 gevallen van geweld geconfronteerd te zijn geweest

slechts
54,1 %

van de respondenten verklaart **een aanvankelijk proces-verbaal** voor de fysieke agressies te hebben opgesteld

De voornaamste redenen om GEEN proces-verbaal op te stellen ...

36,4 %

omdat men niet gelooft dat de magistraten gaan vervolgen

28,2 %

omdat ze het voorval niet ernstig genoeg vinden

3,1 %

omdat er de vrees is dat de chefs mij gaan aanzien als een lastig iemand

MEER dan

40 %

van de respondenten verklaart nooit met iemand erover gesproken te hebben,

en

36,9 %

heeft er met één collega over gesproken, maar de interne bijstandsregelingen niet gebruikt (bewust of gewoonweg door het feit dat ze er het bestaan niet van weten)

De psychosociale last veroorzaakt door de agressie ...

47,6 %

Ik ben of ik voel me
gespannen en/of
gestresseerd

38,2 %

Ik heb of had minder
plezier in mijn job

12,2 %

Ik wil of wilde van
werk veranderen

Volgens MEER dan 30,3 % van de respondenten heeft de werkgever niets gedaan

MEER dan 35,9% van de respondenten verklaart te weten dat justitie niets voor hen gedaan heeft EN 16,4% verklaart dat justitie geen speciale aandacht heeft gegeven aan de psychosociale last van het feit van de agressie

MEER dan 83,6% van de respondenten verklaart dat er m.b.t. het incident geen enkele sanctie is gekomen naar aanleiding van het proces verbaal en de procedure

Psychologische gevolgen van de gewelddaden ...

15 %

Mijdt contacten met een zeker publiek om niet in gevaarlijke situaties te komen

15,2 %

Voelt zich gestresseerd op het werk door het risico van geweld

17,8 %

Heeft het geweld een negatieve invloed van hun gedrag op het werk

Voorgestelde verbeteringspunten ...

59,1 %

Speciale aandacht van de magistraten

52,3 %

Feedback van met het opvolgen van de zaak m.b.t. de dader

45,6 %

Samenwerking en overeenkomsten met het parket

43,3 %

Steun en omkadering vanuit de hiërarchie

21,5 %

Registratie van de feiten

Evaluatie van de vorming “geweldbeheersing” (GPI48); ter beschikking gestelde materiaal; aangeleerde technieken

40,2 %

Tevreden over de
vormingen GPI 48

58,2 %

Tevreden over het
materiaal dat ter
beschikking is

76,3 %

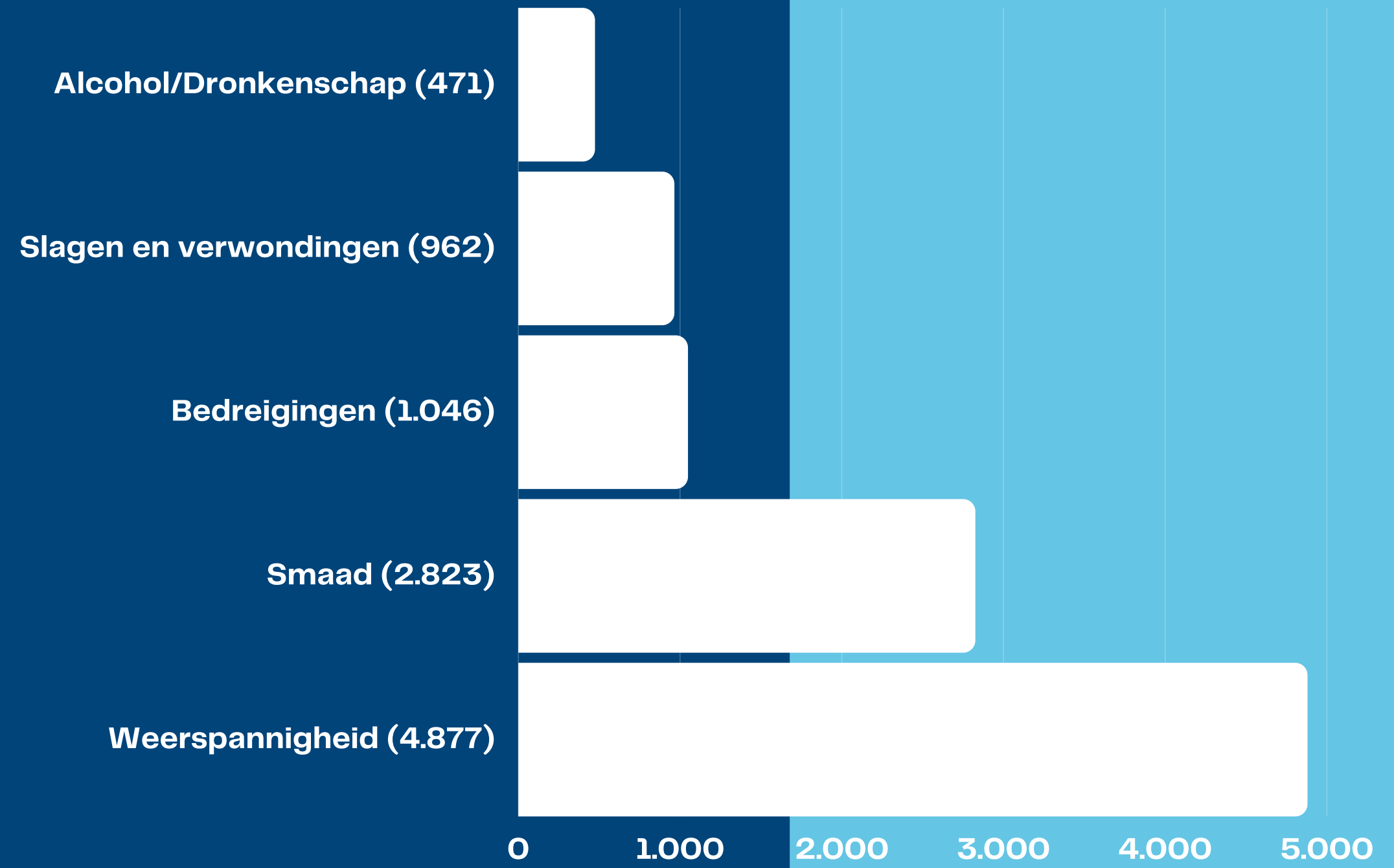
Tevreden over de
aangeleerde
technieken

Hoeverveel feiten per jaar?

2018

Aanvankelijk gerechtelijk PV: 8.535
Aantal feiten: meer dan 10.000
Aantal feiten per PV: 1,45

Bron: Federale Politie

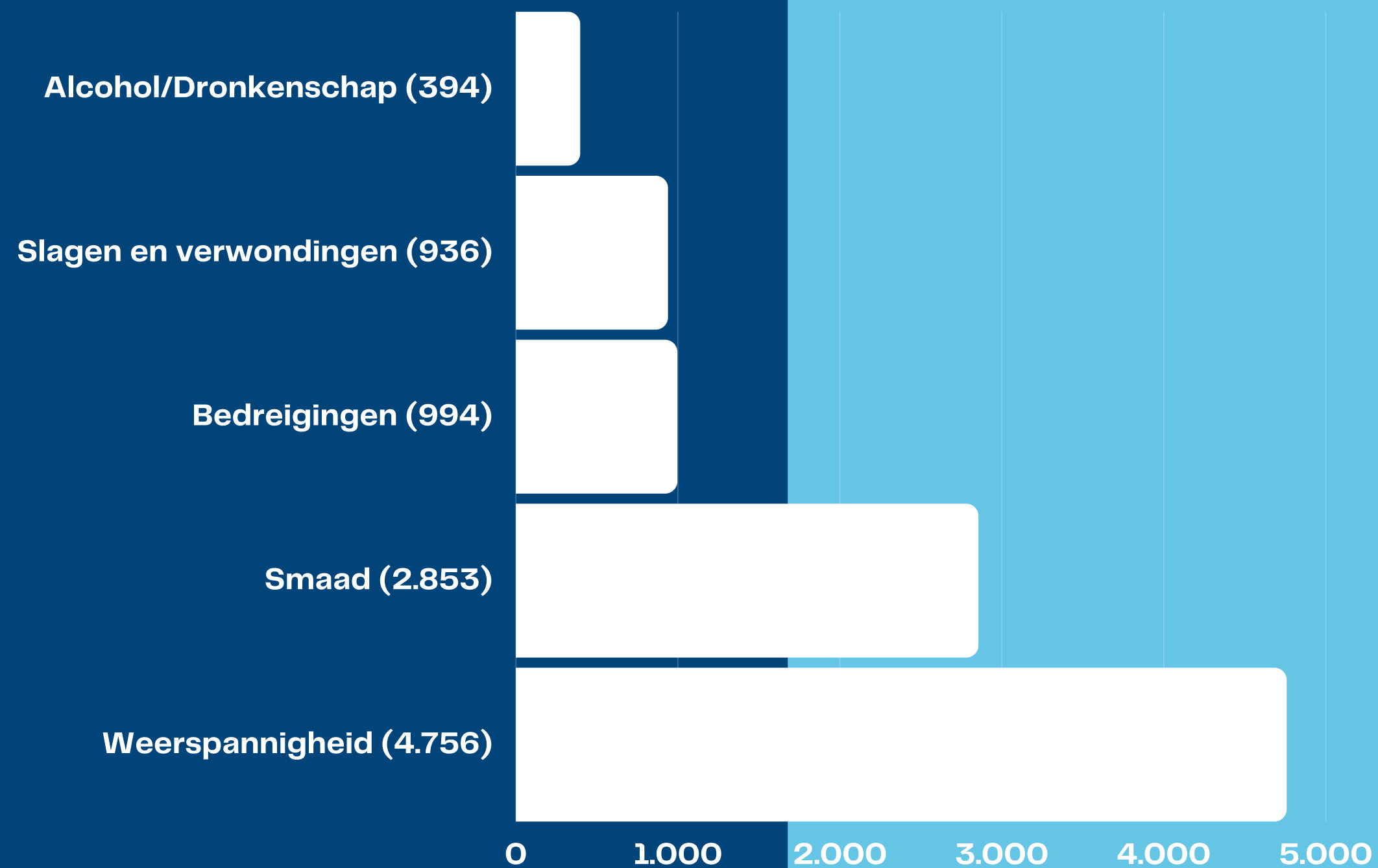
Hoeveel feiten per jaar?

2019

Aanvankelijk gerechtelijk PV: 8.417

Aantal feiten: **meer dan 10.000**

Aantal feiten per PV: 1,42

Bron: Federale Politie

Hoever veel feiten per jaar?

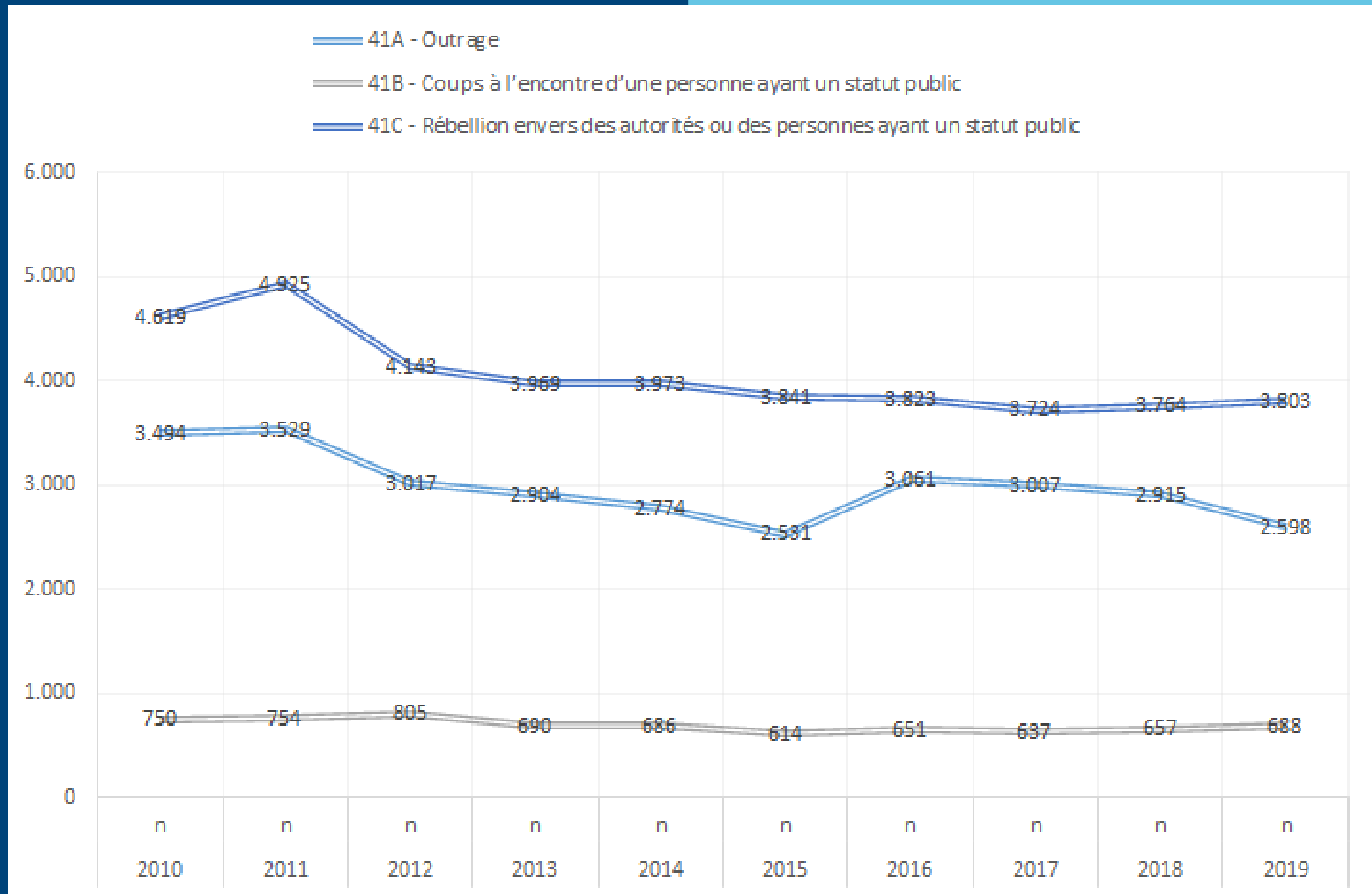
(2018) 7.336

Politie: 8.535 PV's – meer dan 10.000 feiten

(2019) 7.089

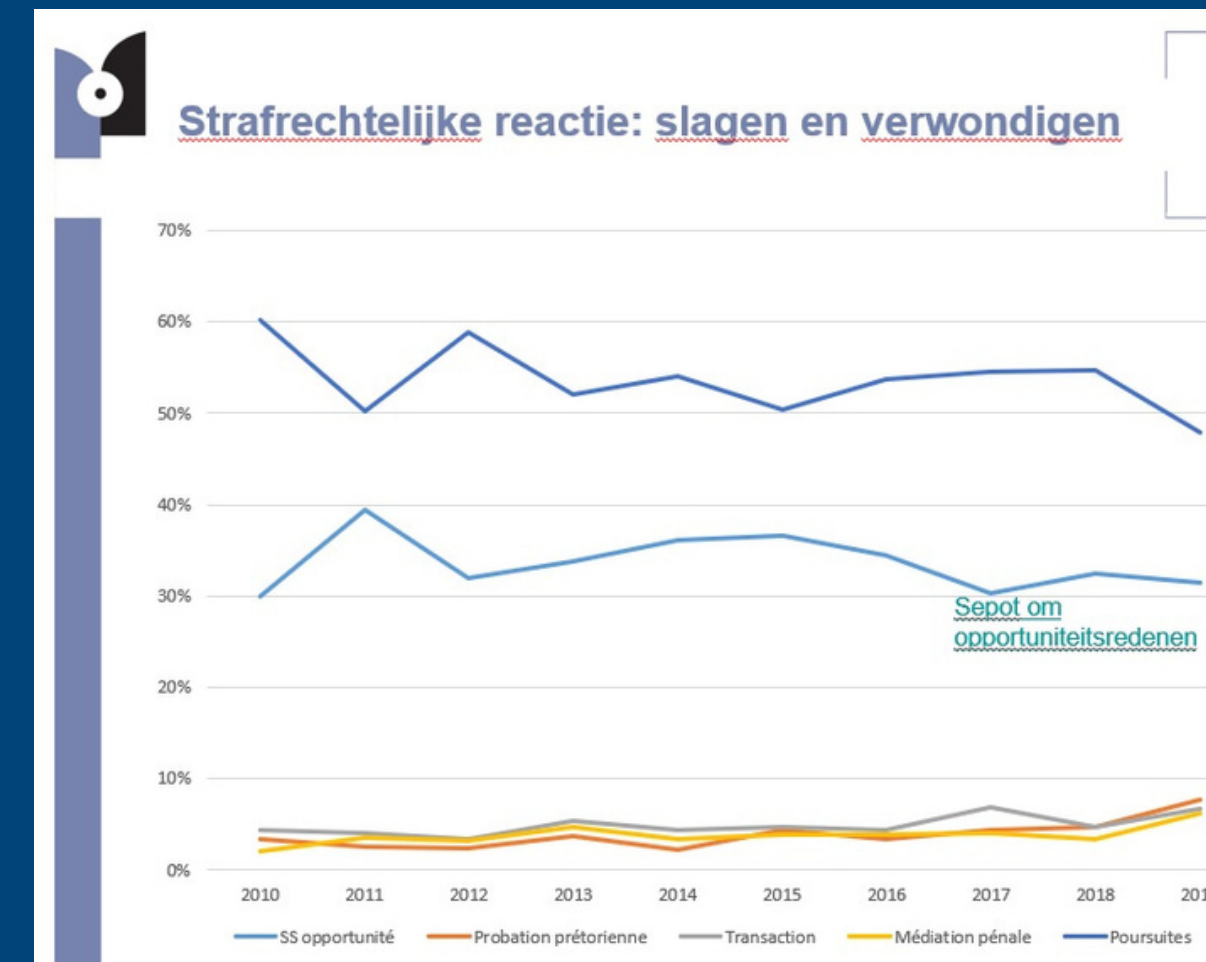
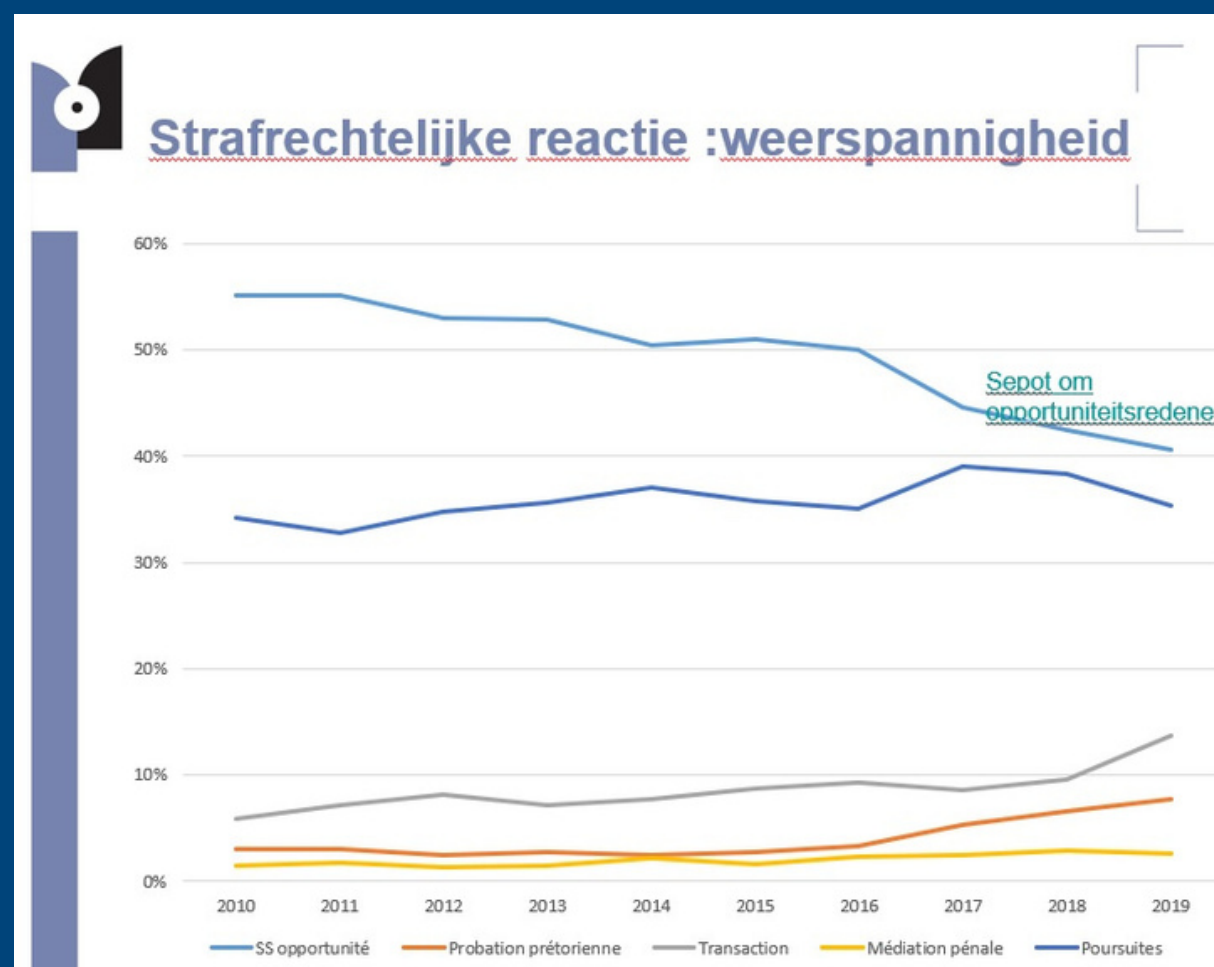
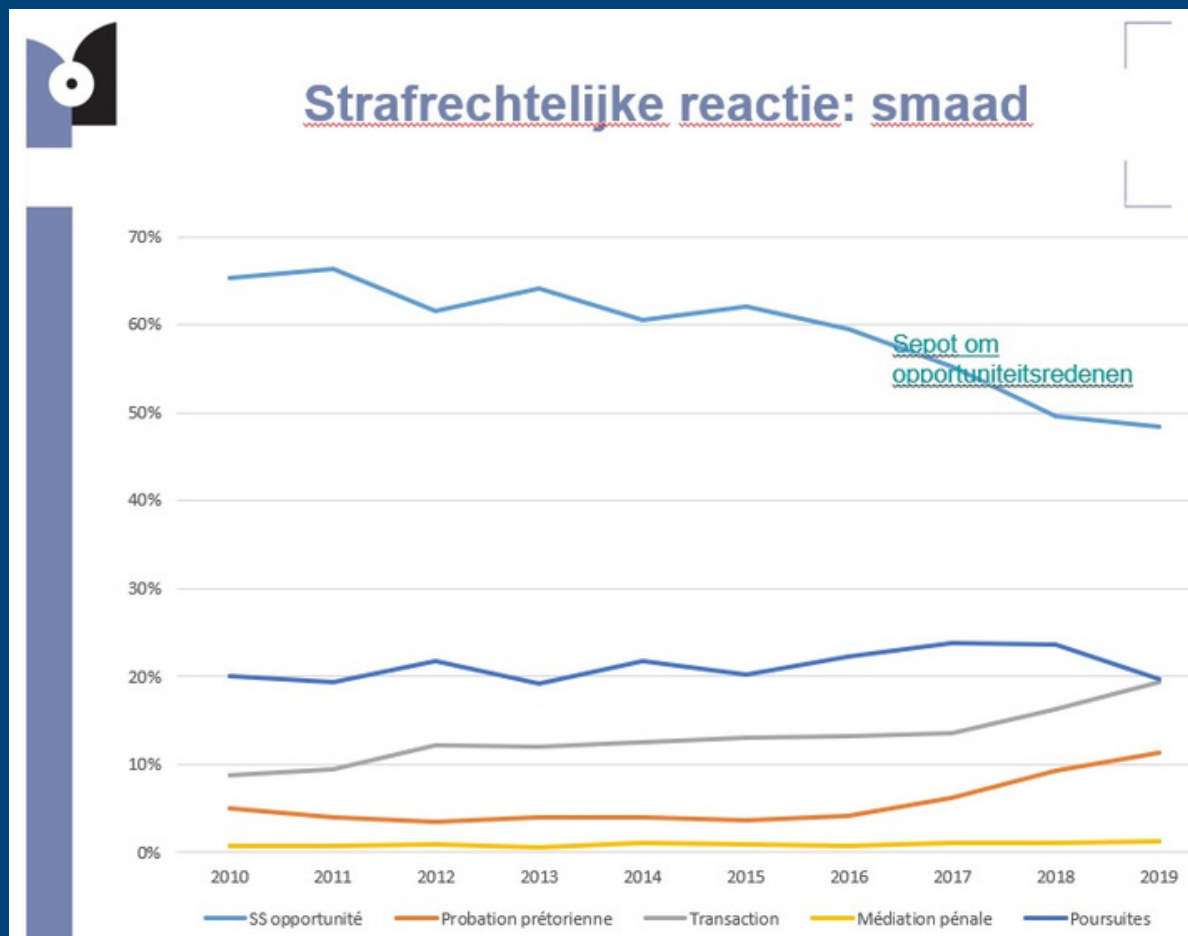
Politie: 8.417 PV's – meer dan 10.000 feiten

Bron: Ministerie van Justitie

Toepassing COL 10/2017

Evolutie ...

Bron: Ministerie van Justitie

Welk leed en welke kost?

Als we alleen maar rekening houden met de afwezigheden wegens ziekte ten gevolge van het fysiek geweld komen we tot volgende verdeling: 1-2 dagen (18%); 3-5 dagen (33%); 7 dagen-1 maand (33%); 1-6 maanden (16%); 6 maanden-1 jaar (1%)

Wij komen tot een beangstigend resultaat van **23.640** dagen afwezigheid wegens medische redenen

Wat betekent dat 118 FTE het GANSE jaar werkonbekwaam zijn wat een bijkomende budgettaire kost is van 4,7 miljoen en dit vooral voor de politiezones en de dienst interventie (zie volgend punt)

Maar volgens **ONZE SCHATTING** spreken we van jaarlijks meer dan 10.000 feiten (onrechtstreekse kost maal 2-3) en dienen we de kosten maal twee te doen

Maar wat doet Justitie?

Omzendbrief 10/2017
door Koen Geens
"0 tolerantie"

Dossiers slagen en
verwondingen tegen
politieambtenaren die
zonder gevolg
geklasseerd worden

33,5 %

Dossiers slagen en
verwondingen tussen burgers
die zonder gevolg
geklasseerd worden (*Parket
Brussel*)

13,1 %

Een campagne op sociale media

01

Actualisering van de cijfers van 2013

02

Video's met steunbetuigingen van bekende personen

Toby Alderweireld - Luk Alloo - Delphine Persoon - Sofia Sykopoulos - Andy Peelman - Kody - Christoff - Aline Zeler - Jean-Michel Dienst - Walter Grootaers

03

Video's van slachtoffers

Erik - Julie - David - Luc - Xavier, ...

Steunbetuigingen

Getuigenissen ...

Wat moet er nog gebeuren?

Op het niveau van Binnenlandse Zaken

- Uitvoering van de eerder genomen engagementen m.b.t. de verbetering van de rechtspositie van de politieambtenaren die slachtoffer van geweld zijn;
- Een bijzondere juridische bescherming voor bijzondere interventieprocedures;
- De uitvoering van ALLE (72) aanbevelingen van de werkgroep preventie;
- Het voorzien van alle nodige beschermingsmiddelen waardoor politiemensen hun taken in alle veiligheid kunnen uitvoeren;
- Een volledige en correcte registratie van het aantal feiten;
- Een uitbreiding van de verzekering zodat supplementen (RIZIV-tarief) – in het kader van gewelddossiers en arbeidsongevallen – nooit ten laste van het slachtoffer vallen.
- Een afdoende en reële toepassing van het draaiboek en omzendbrief, m.b.t. juridische en administratieve bijstand, erkenning arbeidsongevallen, vergoeden van alle (medische) kosten, opvang en psychologische bijstand slachtoffers, enz ...;

Wat moet er nog gebeuren?

Op het niveau van Justitie

- Het verder uitwerken van het bestaande wetsvoorstel waarbij geweld tegen politie (en andere gezagsdragers) wordt aanzien als verzwarende omstandigheid.
- Potentiële daders dienen afgeschrikt te worden door niet alleen de straffen te verzwaren maar door effectieve straffen op te leggen, in welke vorm dan ook, straffen die de daders werkelijk voelen. Een lik op stuk beleid !
- De schade, zowel van het slachtoffer en familie zelf, als van de politiezone of eenheid, dient steeds verhaald te worden op de dader.
- Een strenge aanpak van de valse klachten.

Wat moet er nog gebeuren?

Hoe?

- **Verfijnen bestaande wetteksten.**
- **Toepassing correcte registratie.**
- **Afdwingbaarheid en toezien op de uitvoering van reeds (en toekomstige) wetteksten en richtlijnen.**
- **Geweld (in de brede zin van het woord) tegen politie krijgt steeds een gerechtelijk vervolg.**
- **Afsluiten algemeen protocol tussen alle betrokken actoren.**

Wat komt er nog bij n.a.v. de bevraging 2020?

Te veel ongegronde klachten

- Inplaatstelling van een gemeenschappelijk dispositief om een klacht te kunnen indienen vanuit de verschillende mogelijke instanties.
- Inplaatstelling van een wettelijke mogelijkheid tot "verging" voor de politieambtenaar in geval van ongegronde klachten; dit moet leiden tot een feitelijke sanctie.

Onvoldoende kennis van (het bestaan) van verschillende interne bijstandsdienstverleningen binnen de politie op verschillende niveaus/plaatsen

- Opsomming van alle initiatieven.
- Harmonisatie van deze zo redelijk mogelijke initiatieven.
- Ontwikkeling van procedures voor elk overblijvende initiatieven.
- Ontwikkeling van een informatiecampagne en een sensibiliseringscampagne in verschillende stappen en verspreid over verschillende maanden.
- Inplaatstelling van een indicator die toelaat om de gevolgen van de campagne vast te leggen en om te bepalen indien deze moet herhaald worden.

Het bestaan van personen lijdende aan een posttraumatische stressstoornis

- Inplaatstelling van een bijzondere opvolging van elk collega die verklaart, na medische validatie, te lijden aan een posttraumatische stressstoornis.

